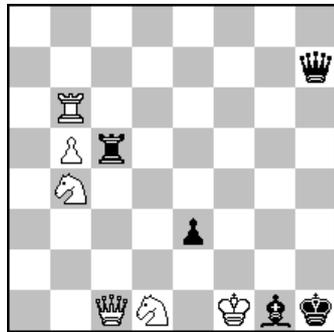

INFORMALTOURNEY "OLIMPIYA DUNYASI 2014" (studies)
JUDGE: MURADKHAN MURADOV (AZERBAIJAN)

Ölkəmizin yeganə şahmat güşəsi olan "Olimpiya dünyası" qəzetində hakimlik etmək və xüsusi ilə də yarış iştirakçıları arasında məşhur simaları görmək çox xoşdur. Yarışın səviyyəsi çox yüksəkdir. Güşənin aparıcısı, tanınmış etüd tərtibçimiz İlham Əliyev, öz bölməsində dünyanın məşhur etüd bəstəçilərini bir yerdə toplaya bilib. Məhz buna görə mən yarışa göndərilən 30 etüddən 22-ni təltifə daxil etdim. Əvvəlcədən bəzilərinin mənə irad tutacağını görürəm. Bəli, təltifə çox etüd daxil etdim, ancaq hər bir etüdün üzərində yaradıcılıq əzabları olduğu üçün və ilk növbədə yarışın səviyyəsini nəzərə alaraq daha çox əsəri qiymətləndirmək qərarına gəldim. Sevindirici haldır ki, sonradan məşhurlaşmış bir sıra etüd tərtibçiləri də ilk uğurlarını məhz bizim qəzetdə qazanıblar. Bu dəfə mən 3-cü mükafat qazanan müəllifi qeyd etmək istərdim və onun da gələcəkdə tanınmış etüd tərtibçisinə çevriləcəyinə tam əminliklə inanıram.

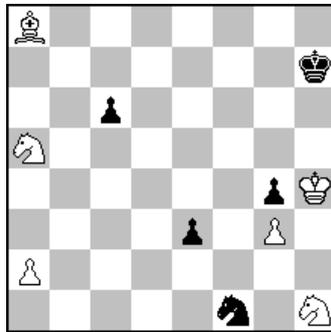
17 ölkədən 29 müəllifdən 30 etüd / 30 studies by 29 authors from 17 countries: **Azerbaijan** (Ilham Aliev, Kenan Velikhanov, Jeyhun Huseynzadə, Gadir Guseinov), **Argentina** (Mario Garcia), **Austria** (Peter Krug), **Russia** (Pavel Arestov, Valeri Kalashnikov), **Denmark** (Steffen Slumstrup Nielsen), **Georgia** (Iuri Akobia, Beka Akhaladze), **Germany** (Martin Minski), **Poland** (Andrzej Jasik), **USA** (Richard Becker), **Ukraine** (Vladislav Tarasyuk, Sergiy Didukh, Vladimir Samilo, Vladimir Chernous), **Hungary** (Janos Mikitovics), **Slovakia** (Mihal Hlinka, Lubos Kekely), **France** (Alain Pallier, Daniel Keith), **Italy** (Franco Bertoli, Marco Campioli), **Netherlands** (Harold van der Heijden), **Turkey** (Sanal Vahap, Umut Sayman), **Norveç** (Jarl Ulrichsen).

1179. Peter Krug (Austria)
Olimpiya dünyası 2014
1st Prize

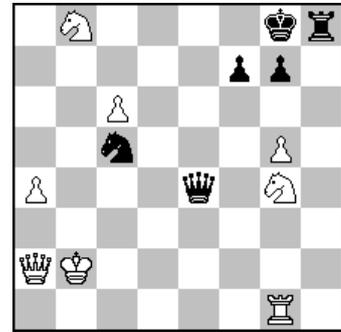
Win (+) 6+5

1188.Sergiy Didukh, Vladislav Tarasyuk
(Ukraine) Olimpiya dünyası 2014
2nd Prize

Win (+) 6+5

1093.Steffen Slumstrup Nielsen (Denmark)
Olimpiya dünyası 2014
3rd Prize

Win (+) 8+6

1179. Peter Krug (Austria) 1st Prize.

1.Nf2+! exf2 2.Rh6+ [2.Qh6+? Qxh6 3.Rxh6+ Bh2 4.Nd3 Rc1+ 5.Nxc1 stalemate] **2...Bh2 3.Qd1!** [3.Qa1? Qb1+ 4.Qxb1 Rc1+ 5.Qxc1 stalemate; 3.Rxh7? Rxc1+=] **3...Rc1!** [3...Qxh6 4.Qf3#; 3...Qf5 4.Nd3 Rd5 5.Rh3] **4.Qxc1 Qxh6 5.Qa1!** [5.Qxh6? stalemate; 5.Qb1? Qe3; 5.Qd1? Qh5!] **5...Qh8! 6.Qb1!** [6.Qxh8? stalemate; 6.Qd1? Qh5!] **6...Qh4** [6...Qh7 7.Nd3! Bg1 8.Nxf2+ Bxf2 9.Qxh7+] **7.Nd3** [7.Qd1? Qh5!] **7...Bg3 8.Nf4! Qxf4** [Main 8...Qe7 9.Ne2! Kh2 (9...Qh4 10.Qe4+) 10.Qg6!; 8...Bxf4 9.Qe4+ Kh2 10.Qg2#] **9.Qh7+ Bh4** [9...Qh4 10.Qb7+ Kh2 11.Qg2#] **10.Qb7+ Kh2 11.Qg2#**. Qurbanlarla olan giriş oyunu vəzirlərin mübarizəsinə keçir və öz silahdaşına yardıma çatan ağ atın qurbanı ilə vəzir pat tələlərindən qaçaraq, rəqib şah mat elan edir və dueldə qalib gəlir.

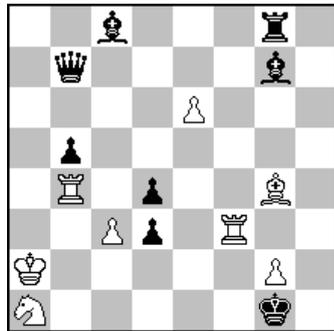
1188. Sergiy Didukh and Vladislav Tarasyuk (Ukraine) 2nd Prize.

1.Nf2! exf2 [1...e2 2.Nd3±] **2.Bb7!!** [Logical try 2.Bxc6? Nxc3 3.Bb5 f1Q 4.Bxf1 Nxf1 5.Nc4 Nh2 6.Nd2 Nf3+ 7.Nxf3 gxf3 8.Kg3 Kg6! 9.a4 Kf5 10.a5 Ke4 11.Kf2 Kd5 12.a6 Kc6=; 2.Nc4? Nxc3 3.Nd2 f1Q 4.Nxf1 Nxf1=] **2...Nxc3 3.Ba6 f1Q 4.Bxf1 Nxf1 5.Nc4 Nh2! 6.Nd2!** [6.a4? Nf3+ 7.Kxc4 Nd4!]=] **6...Nf3+ 7.Nxf3 gxf3 8.Kg3 Kg6 9.a4 Kf5 10.a5 Ke4 11.Kf2!** [11.a6? Ke3 12.a7 f2 13.a8Q f1Q=] **11...Kd5 12.a6** wins. Məntiqi etüd. İkinci gedişdə filin piyadadan imtina etməsinin mənası son gedişdə aydın olur: piyadanın saxlanması "a2" piyadasının çevrilmə xanasına maneəsiz irəli gətməsinə səbəb olur. Əməli əhəmiyyətli mövqelərin bir etüddə (həll və yanlış izdə) calağı.

1093. Steffen Slumstrup Nielsen (Denmark) 3rd Prize.

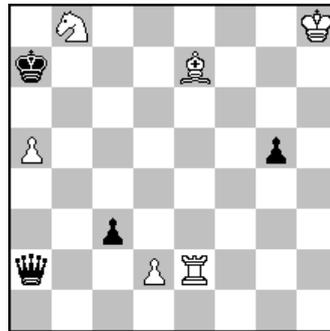
1.Nf6+! [1.g6 ? 1...Rh2+ 2.Nxh2 Qd4+ =; 1.c7 ? 1...Rh2+ 2.Nxh2 Qd4+ =] **1...gxf6 2.gxf6+ Kf8 3.Nd7+ Ke8** [3...Nxd7 4.Qa3+ Ke8 5.cxd7+ Kd8 (5...Kxd7 6.Rd1+ Kc8 7.Qd6) 6.Qd6 +?-] **4.Qxf7+! Kxf7 5.Rg7+ Ke8** [5...Ke6 +?- 6.Nxc5+ Kxf6 7.Nxe4+ Kxc7 8.c7 (8.Nd6) 8...Rc8 9.Nd6 Rxc7 10.Ne8+] **6.f7+ Kd8** [6...Ke7 7.f8Q+ +?-] **7.f8Q+ Rxf8** [7...Kc7 8.Nxc5+ +?-] **8.c7+! Kxc7** [8...Kc8 9.Nb6+ Kb7 10.c8Q+ Kxb6 11.Qc7+ Ka6 12.Qa7#] **9.Nxc5+ Qe7!** [9...Kb6 10.Nxe4] **10.Rxe7+ Kd6 11.Re5! Rf2+** [11...Kxe5 12.Nd7+ +?-; 11...Rb8+ 12.Ka2 (12.Kc3) 12...Kxe5 13.Nd7+ +?-] **12.Kc3! Rf3+ 13.Kd4** [13.Nd3? Rxd3+ 14.Kxd3 Kxe5=] wins. Maraqlı giriş oyunu çoxsaylı daşların, xüsusilə vəzirlərin qarşılıqlı qurbanı ilə diqqəti cəlb edir. Ağ şah son anda "asılı" qalmış topunun köməyinə çataraq onu xilas edir.

1192. Mihál Hlinka, Lubos Kekely (Slovakia) Olimpiya dünyası 2014
4th Prize

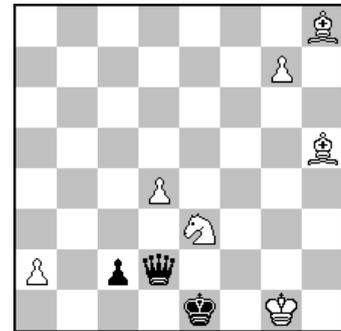
Draw (=) 8+8

1204. Daniel Keith (France) Olimpiya dünyası 2014
5th Prize

Draw (=) 6+4

1151. Alain Pallier (France) Olimpiya dünyası 2014
6th Prize

Win (+) 7+3

1192. Mihál Hlinka and Lubos Kekely (Slovakia) 4th Prize.

1.Rb1+ Kh2! [1...Kxg2 2.Rb2+= perpetual check] **2.Rh3+!** foresight for to loose pawn **2...Kxg2 3.Rb2+!** [3.Bf3+? Qxf3 4.Rxf3 Bxe6+ 5.Ka3 Kxf3+] **3...Kf1!** [3...Kg1 4.Rg3+ Kh1 (4...Kf1? 5.Bh3++-) 5.Rxd3 with mate threat 5...Qg2 6.Rxg2 Kxg2 7.cxd4=] **4.Rb1+** switchback [4.Rxd3? Qa8+ 5.Kb1 (5.Kb3? Qa4#) 5...Qe4 6.Be2+ Qxe2 7.Rxe2 Kxe2+] **4...Kf2 5.Rb2+** switchback **5...Ke1 6.Rxd3!** with mate threat [6.Rh1+? Qxh1 7.Rb1+ Kf2 8.Rxh1 dxc3+; 6.Nb3? Bh6 7.Rh1+ Qxh1 8.Rb1+ Kf2 9.Rxh1 dxc3 10.Nc5 Rxg4 11.e7 Rg8 12.Rxh6 Ke2+] **6...Bxe6+** [6...Qa8+ 7.Kb1 Qe4 8.Nc2+ Kf1 9.Rf3+ Qxf3 a) 9...Kg1 10.Rg3+ Kh2 11.Rh3+ Kg2 12.Bf3+ Qxf3 13.Nxd4+ Kxh3 14.Nxf3 Bxc3 15.Rxb5=; b) 9...Kg2 10.Kc1 Kg1 (10...Qxg4 11.Nxd4+ Kg1 12.Ne2+ Kh1 13.Rf1+ Kg2 14.Rg1+ Kf3 15.Rxg4 Kxg4 16.Nd4=) 11.Rg3+ Kf1 12.Rf3+ Qxf3 13.Bxf3 Bh6+ 14.Kb1 dxc3 15.Rb3 Bxe6 16.Rxc3=; 10.Bxf3 Bxe6 (10...dxc3? 11.Ne3+ ...with mate) 11.Nxd4=] **7.Bxe6 Ra8+** [7...Qa6+ 8.Kb1 Qxe6 9.Nc2+ Ke2 10.Nb4+ Kf1 11.Rd1+ Qe1 12.Rxe1+ Kxe1 13.cxd4=] **8.Kb1** [8.Kb3? Rxa1+] **8...Rxa1+! 9.Kxa1 Qa6+** [9...Qa7+ 10.Kb1 dxc3 11.Rc2 with threat 12.Bg4 11...Qc5 12.Rh3 Qb4+ 13.Ka2=] **10.Ba2!** [10.Ra2? Qxe6 11.Rg3 Kf1! 12.Rf3+ (12.Rxg7 Qe1+ 13.Kb2 dxc3+ +) 12...Kg1! 13.Rg3+ Kh1!+; 10.Kb1? Qxe6 11.Rg3 Qe4+! 12.Rc2 Kf1! 13.Rxg7 d3!+] **10...dxc3 11.Re3+!** [11.Rc2? Qa4 12.Kb1 Qb4+ 13.Ka1 Qe4+] **11...Kd1!** [11...Kf1 12.Rf3+= or 12.Rc2 =] **12.Rd3+** switchback **12...Kc1 13.Rxc3+! Bxc3** double pin stalemate. İki daşın bağlaması ilə pat. Bütün daşlar pat mövqeyinə oyun əsnasında gəlir. Müəlliflər bu mövzuda çoxsaylı etüdlər tərtib etsələr də, hər dəfə yeni çalar əlavə etməyə nail olurlar.

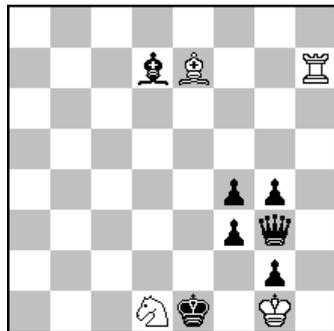
1204. Daniel Keith (France) 5th Prize.

1.Nc6+ [1.Bxg5? c2 2.Nc6+ Kb7 3.Nd8+ Ka8! 4.Re1 (4.d4 c1Q 5.Rxa2 Qxg5+) 4...Qa3! (4...Qb1? 5.Rxb1 cxb1Q 6.Kg7 Qf5 7.Nf7=) 5.Ne6 Qg3 6.Rc1 Qh3+!!+; Bb4 c2 Nc6+ Kb7 Bc5+ Ka8 Nc6 cxd2 Re7 Qb2+ Bd4 Qxd4+ Nxd4 d1=Q(6...Qe5++; 6...Kb8?= Re8+ Kb7 7.a6!+=; Re8+ 6...Kb7; Kg8 6...Qb3+ Kf8 Qf3+)] **1...Kb7! 2.Nd4!** [2.Ne5? g4! / or c2 + e.g. (2...Qxd2? 3.Rxd2 cxd2 4.Bxg5 d1Q 5.Bf6!)=] 3.Bg5 (3.Bb4 c2!+) 3...g3 4.Nd3 Qc4!+ 5.Nb4? Qf7!!+ Nd8+ Ka8 Bxg5 c2 6.Re1!+ Qa3 Ne6 Qg3(6.Bh6+ Qb4)] **2...cxd2** [2...c2 3.Nxc2= /Bc5=] **3.a6+!!** [3.Bxg5? Qd5 / (or d1=Q +), e.g. 4.Rxd2 Qxg5 5.a6+ Ka8!+] **3...Kb6!** [3...Ka8 4.Bc5= Kc8 Bc5 Kxa6 Bxg5 4...Qd5 5.Rxd2= Qxg5 Ra2+] **4.Bxg5** [4.Bd8+? Ka7! 5.Nc6+ (5.Kg7 Qb2 6.Bf6 Kxa6+) 5...Ka8 6.Ba5 Qf7! 7.Rxd2 Qf6+ 8.Kh7 Qxc6+ 9.a7! d1=Q Bd8+ 9...Kb7!+ Re7+ Ka8] **4...Qd5!** [4...d1Q 5.Bd8+! (5.Rxa2? Qh5+!+) 5...Kc5 (5...Ka7 6.Nc6+ Ka8 7.Rxa2 Qh5+ 8.Kg7=) 6.Be7+! Kd5 (6...Kc4 7.Rxa2 Qxd4+) 7.Rxa2 Qxd4+ 8.Kg8=] **5.Rxd2 Qxg5 6.Rb2+!** [6.a7? Qf6+! 7.Kg8 Kxa7 8.Nb5+ Kb8! (8...Kb7? 9.Nd6+!= Ka8?= Nc7+ Kb8 Rd7) 9.Rd6 Qg5+] **6...Ka7!** [6...Kxa6 7.Ra2+ Kb7 8.Rb2+ Kc8= transposes at the 11th move] **7.Nb5+** [7.Nc6+? Kxa6 8.Nb8+ Ka5+] **7...Kb8** [7...Kxa6 8.Nc7+ Ka7 9.Nb5+=] **8.a7+** [8.Nd4+? Ka8! 9.Rb7 Qh6+] **8...Ka8 9.Nc7+ Kxa7 10.Nb5+ Kb7 11.Nd4+!** [11.Nd6+? Kc6 12.Nf7 Qf6+] **11...Kc8** [11...Ka6 12.Ra2+=] **12.Rc2+ Kd7 13.Rc7+ Kd6 14.Rc6+ Kd5 15.Rc5+ Kxc5 16.Ne6+** =. Daimi şahla olan maraqlı mövqeli heç-heçə. Daimi şahdan qaçmaq istəyən qaralar iki dəfə vəzirə itirirlər.

1151. Alain Pallier (France) 6th Prize.

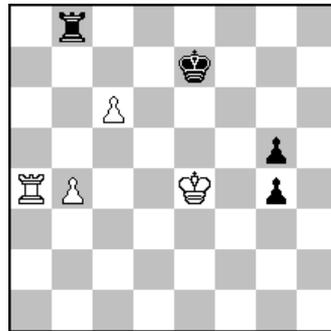
1.Ng2+ (1.Nxc2+? Qxc2 2.g8=R (2.g8=Q Qf2+ 3.Kh1 Qh4+ 4.Kg2 Qg5+! 5.Qxg5 stalemate) 2...Qf2+ (2...Qh7? 3.Re8+ +) 3.Kh1 Qh4+ =) **1...Qxg2+ 2.Kxg2 c1=Q 3.g8=R!** (3.g8=Q? Qg5+! 4.Qxg5 stalemate) **3...Qc2+ 4.Kh3!** (4.Kg3? Qf2+! 5.Kh3 Qf1+ 7.Rg2 Qh1+ 7.Kg3 Qxh5 =, 4.Kf3? Qf2+ 5.Ke4 Qh4+ 6.Ke3 Qh3+ 7.Kf4 Qxh5 =) **4...Qf5+** (4...Qd3+ 5.Kh4 Qe4+ as in main line) **5.Kh4! Qe4+ 6.Kg3!** (6.Rg4? Qe7+ 7.Rg5 (7.Kg3 or 7.Kh3 Qh7 =) 7...Qe4+ 8.Kg3 Qe3+ 9.Kg4 Qe4+ 10.Kh3 Qe3+ 11.Rg3 Qh6 =) **6...Qe3+ 7.Bf3!** (7.Kg2? Qf2+ 8.Kh3 Qf1+ =) **7...Qg1+ 8.Bg2 Qf2+ 9.Kh2!** (9.Kh3? Qf5+ 10.Kg3 Qe6 11.Rd8 Qg6+ =) **9...Qf4+ 10.Rg3** (10.Kh1? Kf2 =, 10.Kg1(?) is a loss of time : 10...Qf2+ 11.Kh2 Qf4+ 12.Rg3 +-) **10...Qh4+ 11.Rh3 Qf4+ 12.Kg1** and White king has finished his journey on the square where he was in initial position (12.Kh1(?) Qc1! 13.Kh2 Qf4+ 14.Kg1 is a loss of time). Now, after **12...Qf2+ 13.Kh1** wins. Pat tələsindən qaçaraq topa çevrilmə və ağ şahın təhlükəsiz yer axtarmaq üçün qara vəzirə dəqiq gedişlərlə olan mübarizəsi. Heç bir gediş etməyən "Fh8" təəssüratı bir az korlayır.

1189. Sergij Didukh (Ukraine)
Olimpiya dünyası 2014
1st HM

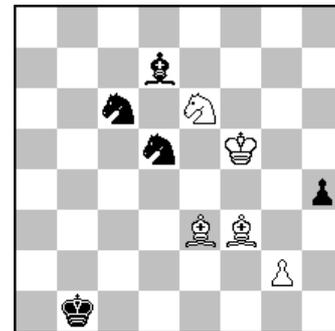
Draw (=) 5+5

1108. Richard Becker, Mario Garcia
(USA, Argentina) Olimpiya dünyası 2014
2nd HM

Win (+) 4+7

1168. Vladislav Tarasyuk (Ukraine)
Olimpiya dünyası 2014
3rd HM

Win (+) 4+4

1189. Sergij Didukh (Ukraine) 1st honourable mention.

1.Bh4 f2+ [1...Qxh4 2.Rxh4 Kxd1 3.Rh5=] **2.Nxf2 Qh2+!** [2...Qe3 3.Rxd7 g3 4.Re7 Qxe7 (4...gxf2+?? 5.Bxf2+) 5.Nd3+! =; 2...Qf3 3.Nxg4+ Ke2 4.Re7+ Kd2 5.Rxd7+; 2...Qa3 3.Nxg4+ Ke2 4.Re7+ Qxe7 5.Bxe7=] **3.Kxh2 Kf1 4.Nh3! g3+!** **5.Bxg3 Bxh3** [5...fxg3+ 6.Kxg3 Bxh3 7.Rf7+] **6.Bf2! Kxf2 7.Rg7 f3 8.Rg3!** zz **8...Bc8 9.Rxg2+! fxe2** stalemate. Çoxsaylı fiqurların qurbanı ideal patla bitir. Məlum final mövqeyinə (L.Kubbel (Kg4.Kd3) 1940) yeni çarlarla maraqlı giriş oyunu verilib.

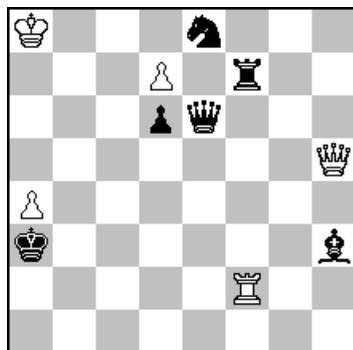
1108. Richard Becker (USA) & Mario Garcia (Argentina) 2nd honourable mention.

1.Kd5 Rb5+ 2.Kc4 Rf5 3.Ra1! [3.b5?? Rf4+ -+; 3.Ra8? Kd6 4.b5 Rf1! 5.Rg8 Kc7 6.Rg7+ (6.Kb4 Rb1+ 7.Ka5 Ra1+ 8.Kb4 Rb1+ 9.Kc5 Rc1+ =) 6...Kb6 7.Rb7+ Ka5 8.c7 Rc1+ 9.Kd5 g3 =; 3.Ra7+? Kd6 4.b5 Rf4+! 5.Kb3 (5.Kc3 Rf1 6.Rg7 Kc5! (6...g3? 7.Rxg5 Rb1 8.Kc4 Rg1 9.Kb3! g2 10.Kb2 +-)) 7.Rxg5+ Kb6 =) 5...Kc5 6.Rb7 Rf8! 7.c7 Rc8 8.b6 g3 9.Rb8 g2 10.Rxc8 g1Q =; 3.Ra2? Kd6 (Also 3...g3 4.Rd2 Rf2 5.Rd7+ Kf6 6.Rd1 g2 7.Rg1 Ke7 =) 4.b5 Rf1 =] **3...Kd6 4.b5 Rf4+** [4...g3 5.Rd1+ Kc7 6.Rd7+ Kb6 7.Rb7+ Ka5 8.c7 and wins as in MAIN A] **5.Kb3 g3** [5...Rf7 6.Kb4 +-] **6.Rd1+ Kc7 7.Rd7+ Kb6 8.Rb7+ Ka5 9.c7 Rb4+** (MAIN B) [MAIN A] 9...Rf3+ 10.Kc4 Rf1 (10...Rf4+ 11.Kc5 g2 (11...Rf5+ 12.Kd6! (12.Kc6? g2 13.c8Q Rc5+ 14.Kxc5 g1Q+ =) 12...Rf8 13.Rb8 g2 14.Rxf8 +-)) 12.Ra7#! The black pawn was threatening, but White mates (Mate 1)) 11.Ra7+! Kb6 12.c8N#! The threat 12...Rc1+ is defeated by a knight promotion (Mate 2)) **10.Kc3 Rb1 11.Ra7+!** [11.Kd2? Rc1! (11...g2? 12.Ra7+ Kb4 13.c8Q +-)) 12.Kxc1 g2 13.c8Q g1Q+ 14.Kc2 Qg2+! 15.Kb3 Qd5+ 16.Kb2 Qg2+ 17.Kb3 Qd5+ 18.Qc4 Qxb7 =] **11...Kb6** [11...Kxb5 12.Rb7+ +-] **12.c8N+! Kc5 13.Rg7 g2** [13...Kd5 14.Kc2 (14.Rxg5+? Ke4 15.Na7 Kf3 =) 14...Rxb5 15.Rxg5+ Kc4 (15...Kc6 16.Na7+ +-) 16.Nd6+ +-; 13...Kxb5 14.Rb7+] **14.Rxg5#!** Mate 3 is a model mate. Top sonluğunda ata çevrilmə ilə və maraqlı üç mat mövqeyi ilə olan oyun etüdünlə təhlil xarakteri daşımalarının qarşısını alır.

1168. Vladislav Tarasyuk (Ukraine) 3rd honourable mention.

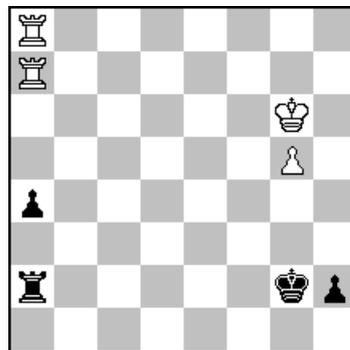
1.Be4+! [1.Bxd5? Ne7+ 2.Ke5 Nxd5 3.Kxd5 Bc8 4.Nf4 Bb7+ 5.Kc4 Bxg2 6.Nxg2 h3 7.Ne1 h2] **1...Ka1** [1...Kb2 see for 8th move] **2.Bxd5 Ne7+ 3.Ke5** [3.Ke4] **3...Nxd5 4.Kxd5** [4.Bd4+? Kb1 5.Kxd5 Bc8 6.Nc5 h3] **4...Bc8! 5.Nf4 Bb7+ 6.Kc4! Bxg2! 7.Nxg2 h3 8.Ne1 h2** [8...Kb2 9.Bf4] **9.Kb3 h1Q** [9...Kb1 10.Nc2] **10.Nc2+ Kb1 11.Na3+ Ka1 12.Bd4#** Ağların ilk gedişdə dəqiq seçim etməsi sonda mat rəsminin yaranmasına qulluq edir. Müəllifin səhv etüdünlə düzəlişi (Probleemblad 2005). 3-cü gedişdəki dual olmasaydı, etüd bir az yuxarı qalxardı.

1232. Harold van der Heijden (Netherlands) Olimpiya dünyası 2014
4th HM

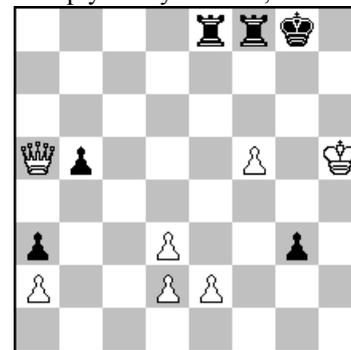
Win (+) 5+6

1092. Pavel Arestov (Russia) Olimpiya dünyası 2014
5th HM

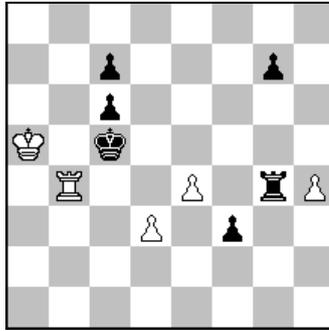

Win (+) 4+4

1205. Peter Krug, Mario G. Garcia (Austria, Argentina) Olimpiya dünyası 2014, 6th HM

Draw (=) 7+6

Win (+)

5+6

1232. Harold van der Heijden (Netherlands) 4th honourable mention.

1.Rf3+ (the captures are tempting, but wrong: 1.Rxf7? (1.dxe8Q?? Qxe8 mate), e.g. Bg2+ 2.Kb8 Qe4 3.dxe8Q Qxe8+ 4.Kc7 Qxa4 draws, or 1.Qxf7? Qxf7 2.Rxf7 Bxd7 3.Rxd7 Kxa4 draws. **1...Kxa4** (Black must capture the pawn, otherwise the resulting ending is won: 1...Ka2 2.Qxf7 Qxf7 3.Rxf7 Bxd7 4.Rxd7. 1...Rxf3 2.Qxf3+ Ka2 3.d8Q wins) **2.Qh4+** (still, captures don't work: 2.Qxf7? e.g. Qxf7 3.Rxf7 Bxd7, or 2.Rxf7? e.g. Bg2+ 3.Kb8 Qb3+ 4.Kc8 Qc4+ 5.Kd8 Sc7 draw) **2...Bg4** (2...Kb5 3.Rb3+ Qxb3 4.dxe8Q+, or here 3...Kc5 e.g. 4.Qb4+ Kd5 5.Qb5+ Kd4 6.Rd3+ Ke4 7.dxe8Q wins) **3.Qxg4+!!** (3.Rxf7? Qd5+ (Qe4+) draws) **3...Qxg4 4.dxe8Q+ Rd7** (of course 4...Qxd7 fails to e.g. 5.Qxf7) After the black self-pin, the move 5.Rf7?? seems to win, but Black then has 5...Qg2+ and mate. Instead **5.Rf2!! zz**. All bK moves now fail to a check by the wQ (but in most cases also a rook check wins) after which the bK gets into a crossfire of the wQ and wR (5...Kb- 6.Qb8+; 5...Ka5 6.Qe1+; 5...Ka3 5.Qe3+) The bQ must defend bRd7, and 5...Qh3 also allows a check by the wQ: 6.Qe4+. So **5...d5** and now **6.Rf7!** since there no longer is a check at g2.

Ağların 5-ci gedişdə qarşılıqlı suqsvanqa apararı gedişi çox gözəldir. Məhz bu gediş qara piyadanın irəliləyərək, diaqonalı bağlamasına səbəb olur və bununla da qara vəzirin oyuna girməsinə mane olur.

1092. Pavel Arestov (Russia) 5th honourable mention.

1.Rh7! (Thematic try: 1.Rh8? h1Q 2.Rxh1 Kxh1 3.Kg7 a3 4.g6 Kg1! 5.Kg8 Rg2 6.g7 a2 7.Kf7 Rf2+! 8.Kg6 Rg2+ 9.Kh7 Rh2+! 10.Kg6 Rg2+ - positional draw) **1...h1Q 2.Rxh1 Kxh1 3.Kg7!** (3.Kh7? a3! 4.g6 Rh2+ 5.Kg8 a2 =; 3.Kf7? a3 4.g6 Rf2+ 5.Kg8 a2(Rg2) =) **3...a3 4.g6 Kg1 5.Kg8! Rg2 6.g7 a2 7.Kf7** (7.Kf8? Rf2+ 8.Ke7 Re2+ 9.Kd6 - loss of time; 7.Kh7? Rh2+ 8.Kg6 Rg2+ 9.Kf7 Rf2+ - loss of time) **7...Rf2+ 8.Ke6 Rg2 9.g8Q(R) Rxg8 10.Rxg8+** wins. İlk gedişin dəqiq seçimi ilə məntiqi etüd.

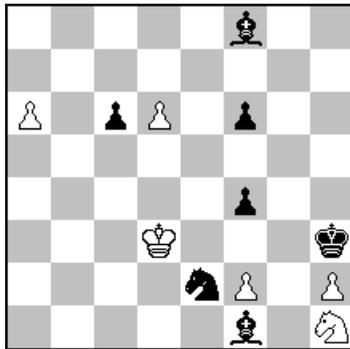
1205. Peter Krug (Austria) & Mario G. García (Argentina) 6th honourable mention.

1.Qc7! (Trials **a**) 1.Qxb5? Re7! 2.f6 (2.Qd5+ Kh7 3.Qc6 Ref7→) 2...Rh7+ 3.Kg4 g2 4.Qd5+ Kh8 5.Qxg2 Rg8→ **b**) 1.Qb6? Re7 2.f6 Ref7! (not 2...Rh7+? 3.Kg4 g2 4.Kf3 Rg7 5.Qe6+ Rff7 6.Qc8+=) 3.Qg1 Kh8→, **c**) 1.Qb4 Rf7 2.Qxb5 Ref8 3.Qd5 Kh8 4.Qd4+ Rg7 5.f6 Rgf7→) **1...g2 2.Qg3+ Kh8!** (2...Kf7 3.Qg6+ Ke7 4.Qe6+=) **3.Qxg2 Rxf5+ 4.Kh4 Rf4+** (4...Rg8 5.Qe4=) **5.Kh5!** (5.Rh3? e.g. Tf7 6.Dc6 Tg8 7.Dc3+ Tfg7→) **5...Ree4 6.dxe4** (6.Qg5? Rh4+ 7.Kg6 Reg4→) **6...Rf7 7.Qg6!** (7.Qg5? Rh7+ 8.Kg4 Rg7 9.d4 Rxd5+ 10.Kxg5 b4→) **7...Rh7+ 8.Kg5 Rg7 9.d4! b4 10.d5! Rxd5+ 11.Kxg6 Kg8 12.d6 Kf8 13.e5** [or 13.Kf6 Ke8 transposes) **13...b3 14.Kf6** (14.d7? Ke7 15.d8Q+ Kxd8 16.Kf7 bxa2 17.e6 a1Q 18.e7+ Kc7 19.e8Q Qd4→) **14...Ke8 15.e6 bxa2 16.d7+** draw. İki topun qara vəzirlə maraqlı mübarizəsi. Ancaq, final oyunu elə də maraqlı deyil və mənə elə gəlir ki, müəlliflər topların qələbəsi ilə olan etüd tərtib etsəydilər, daha yaxşı olardı, onda qaraların 5-ci gedişdə top qurbanının (5...Re4) təəssüratı daha güclü olardı.

1178. İlham Aliev, Gadir Guseinov (Azerbaijan) and Jarl Ulrichsen (Norway) 7th honourable mention.

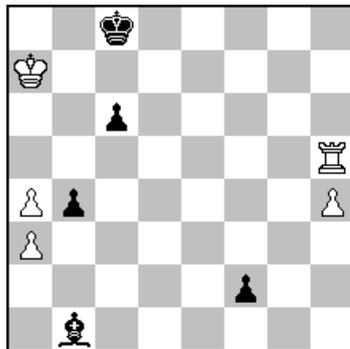
1.Rc4+ Kd6 2.e5+ Kxe5 3.Rxg4 f2 4.Re4+ [4.Rg5+? Kf6] **4...Kf5** [4...Kf6 5.Rf4+] **5.Re8 Kf4!** [5...Kg4 6.Rf8 Kg3 7.Rf7 g6 8.Rf6; 5...f1Q 6.Rf8+] **6.Re7!** [Thematic try 6.Rf8+ Kg3? see main line (But 6...Ke3! 7.Kb4 Ke2 8.Kc5 f1Q 9.Rxf1 Kxf1=) 7.Rf7 g6 8.Rf6+→] **6...Kg3 7.Rf7** [7.Rxg7+? Kxh4 8.Rf7 Kg3 9.Kb4 Kg2=] **7...g6 8.Rf6! Kg2 9.Rxg6+ Kh3 10.Rf6** wins. Ağ topun canfəşanlıqlı diqqəti cəlb edir, o öncə qara topu məhv edir, sonra isə təhlükəli qara piyadayı zərərsizləşdirir. Giriş oyununun bir az qısaldılması ilə, ilk iki müəllifin öncə dərc olunmuş əsərindən (EG 2011) dörd piyada qənaət olunub. Şahmat üzrə Azərbaycan millisinin üzvü beynəlxalq grossmeyster Q. Hüseynovun şahmat poeziyasında ilk addımları.

1110. Andrzej Jasik (Poland)
Olimpiya dünyası 2014
1st commendation

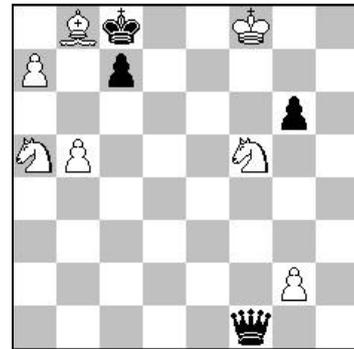
Win (+) 7+4

1169. Valdislav Tarasyuk (Ukraine)
Olimpiya dünyası 2014
2nd commendation

Draw (=) 5+5

1152. Martin Minski (Germany)
Olimpiya dünyası 2014
3rd commendation

Win (+) 6+7

1110. Andrzej Jasik (Poland) 1st commendation.

1.d7 [1.a7? Bxd6 2.a8Q Be5 3.Kd2 Ng1=] **1...Nd4+!** [1...Be7 2.a7 Nd4+ 3.Kd2; 1...Bc5 2.d8Q Nd4+ 3.Kc3 Kg2 4.Qxf6 Kxh1 5.h4; 1...Ng3+ 2.Kc2 Bxa6 3.d8Q] **2.Kxd4** [2.Kd2? Bxa6 3.d8Q Bb4+ 4.Kc1 Bc3 5.Qh8+ Kg2 6.h4 Kxh1] **2...Be7 3.a7 Bg2!** [3...c5+ 4.Ke4! Bg2+ 5.f3] **4.f3!** [4.a8Q? c5+ 5.Kc3 Bxa8] **4...Bxf3** [4...c5+ 5.Ke4!] **5.Nf2+ Kxh2 6.Ne4 c5+ 7.Kd5!** [7.Kd3? f5] **7...f5 8.Ke6!** [Try 8.a8Q? Bxe4+ 9.Ke6 Bxa8 10.Kxe7 f3 11.d8Q f2] **8...Bxe4 9.Kxe7 f3 10.d8Q** wins. “a” piyadasının vəzirə yüksəlməsi üçün mübarizə aparən ağ şah küncdə qalmış gözə çarpmayan atın oyuna qoşulması ilə daha da fəallaşır. Qaralar nəhayət ki, piyadanın qarşısını aldıklarını düşünən zaman, qəflətən aydın olur ki, bütün oyun ərzində hərəkətsiz olan “d” piyadası vəzirə çevrilir.

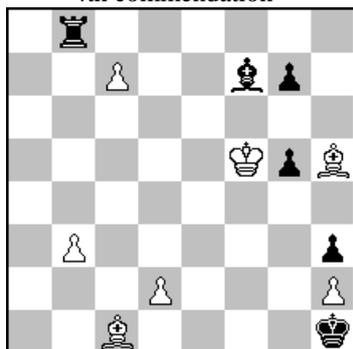
1168. Valdislav Tarasyuk (Ukraine) 2nd commendation.

1.Rh8+ Kc7 2.Rf8 bxa3 3.Rf7+! [3.Rxf2? a2 4.Rxa2 Bxa2 5.h5 c5 6.h6 Bb1 7.Ka6 Bd3+ 8.Ka5 Kc6+] **3...Kd6 4.Rxf2** [4.Rf6+? Kc5 5.Rxf2 a2 6.Rxa2 Bxa2 7.h5 Bd5 8.h6 Be4 9.Kb7 Kb4 10.h7 c5+ 11.Kb6 Bxh7+] **4...a2 5.Rxa2 Bxa2 6.Kb6** [6.h5? Kc7! 7.h6 Bb1! 8.Ka6 Bd3+! 9.Ka5 c5 10.h7 Bxh7 11.Kb5 Kd6+] **6...c5 7.h5!** [7.Kb5? Bf7 8.a5 Be8+ 9.Kb6 c4] **7...c4** [7...Bd5 8.h6 Be4 9.a5 c4 10.a6 c3 11.a7 c2] **8.h6 Bb1 9.Kb5 c3 10.Kb4 c2 11.h7 c1Q 12.h8Q=.** Ağ top keçid piyadalarını saxlayaraq ölümə məhkumdur, lakin ölümqabağı 3-cü gedişdə aralıq şahı verərək oyunu xilas etməyə nail olur.

1152. Martin Minski (Germany) 3rd commendation.

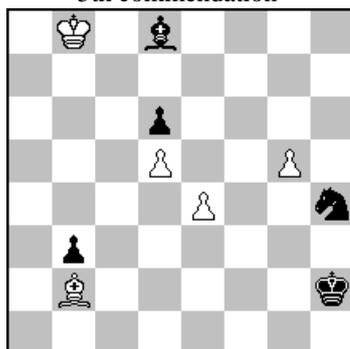
1.g4! [1.a8Q? Qxf5+ 2.Kg8 Qe6+=] **1...Qf3** [1...gxf5 2.a8Q fxg4+ 3.Kg8! Qxb5 4.Ba7+ Kd7 5.Be3!+-] **2.a8Q!** [2.b6? gxf5 3.b7+ Kd7 4.Bxc7 fxg4+=; 2.Sc6? Kb7=] **2...Qxa8 3.Se7+ Kxb8** [3...Kd7 4.Sec6! Ke6 5.g5 Kd5 6.Kf7 Kc5 7.Kxg6 Kxb5 8.Kf6 Qa6 9.Bxc7+-] **4.Sec6+ Kc8 5.Ke7!** [thematic try: 5.Ke8? g5! zz 6.Se7+ Kb8 7.Sec6+ Kc8 8.Ke7 Qa6! 9.bxa6 stalemate] **5...g5** [5...Qa6? 6.bxa6+- no stalemate] **6.Ke8! zz** [6.Ke6? Qa6! pin 7.bxa6 stalemate] **6...Qa6! 7.Se7+!** [7.bxa6? stalemate] **7...Kb8 8.bxa6+-** [8.Sac6+? Ka8! 9.bxa6 stalemate]. Qara vəzir qəfəsdən müxtəlif yollarla çıxmağa can atsa da, ağlar şahın dəqiq gedişi, qarşılıqlı suqsvanq və aralıq şahı ilə bunun qarşısını alırlar.

1111. Mihal Hlinka, Lubos Kekely
Olimpiya dünyası 2014
4th commendation

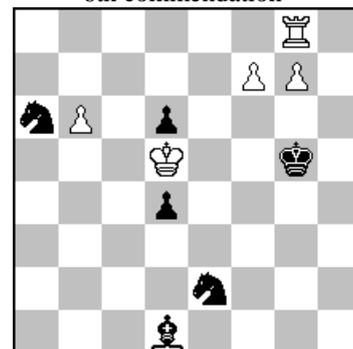
BTM, Draw (=) 7+6

1177. Iuri Akobia (Georgia)
Olimpiya dünyası 2014
5th commendation

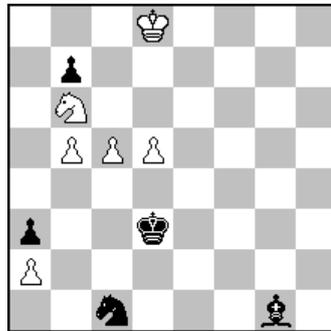

Draw (=) 5+5

1217. Franco Bertoli (Italy)
Olimpiya dünyası 2014
6th commendation

BTM, Win (+) 5+6

Draw (=)

6+5

1111. Mihal Hlinka & Lubos Kekely (Slovakia) 4th commendation.

1...Rb5+ [1...g6+ 2.Kf6 Rc8 3.Bf3+ Kg1 4.Bb2 Rxc7 5.Be5 Rc1 6.Kxf7 Rf1 7.Bd4+ Kxh2 8.Be5+ Kg1 9.Bd4+ Rf2 10.Kxg6 Kf1 11.Bb7=; 1...Rc8 2.Bxf7 Rxc7 3.Bd5+ Kxh2 4.Bb2=] **2.Kg4!** [2.Ke4? Rc5 3.Bxf7 Rxc7! 4.Bc4 g4 5.d4 g3 6.Bf4 Re7+ 7.Kd3 Kxh2 8.Bd5 g5! 9.Bxg5 Rd7 10.Be6 Rd6 11.d5 Kh1+] **2...Be6+** [2...Bxh5+ 3.Kxh5 Rc5 4.Bb2 g6+! 5.Kg4! Kxh2 6.Be5+ Kg2 7.d4 Rc3 8.Kxg5 h2 9.Bxh2 Kxh2 10.Kxg6= EGTB] **3.Kg3** [3.Kf3? Kxh2+] **3...Rxb3+** [3...Rc5 4.Bb2 g4 5.Bg6 Rxc7 6.b4=; 3...g4 4.Bg6 Rc5 5.Bb2 Rxc7 6.b4=] **4.d3!** [4.Bf3+? Rxf3+! 5.Kxf3 Kxh2+; 4.Kf2? g4+] **4...Rxd3+ 5.Bf3+** Till now [5.Kf2? g4+] **5...Kg1** [5...Rxf3+ 6.Kxf3 Kxh2 7.Kf2=] **6.c8Q!** [6.Be3+? Rxe3 7.c8Q Rxf3+! 8.Kxf3 Bxc8+] **6...Bxc8** [6...Rxf3+ 7.Kxf3 Bxc8 8.Kg3=] **7.Be3+! Kf1** [7...Rxe3 stalemate with pin of bishop] **8.Be2+! Kxe2** model stalemate with pin of bishop. İki variantda filin bağlaması ilə pat. Ancaq mənə elə gəlir ki, etüd tam işlənməyib və müəlliflər gələcəkdə giriş oyununa əl gəzdirsələr, daha yaxşı olardı.

1177. Iuri Akobia (+) (Georgia) 5th commendation.

1.e5 dxe5 2.Bxe5+ Kg1! [2...Kg2 3.d6 Bxg5 (3...Ng6 4.Bb2 Nf8 5.g6 Nxg6 6.Kc8 Bg5 7.d7 Ne7+ 8.Kc7 Nd5+ 9.Kc6) 4.Kc7 Kf3 5.d7 Ng6 6.Bb2 Nf4; 2...Kh3 3.d6] **3.d6 Bxg5** [3...Ng6 4.Bb2! Bxg5 5.Kc7 and main line] **4.Kc7!** [Thematic try 4.d7? Ng6! 5.Bb2 Kf2? 6.Kc7 Nf4 7.d8N! Bf6 8.Ba3 Be7 9.Bb2= main thematic line, but 4...Nf8+; Thematic try 4.Bb2? Ng6? (4...Bf4! 5.Kc7 Nf5 6.Kc6 Nxd6 7.Kc5 Ne4+ 8.Kb4 Nd2+) 5.Kc7 Kf2 6.d7 Nf8 7.d8N main thematic line, but 4...Bf4 5.Kc7 Nf5 6.Kc6 Nxd6 7.Kc5 Ne4 Kb4 Nd2+] **4...Ng6! 5.Bb2!** [5.Bd4+? Kg2? 6.Bb2! Nf4 7.d7 Nd5+ 8.Kc6 Nf4 (8...Nb4+ 9.Kc7 Nd5+ 10.Kc6=) 9.Kc7 Nd5+ 10.Kc6 Nf4 11.Kc7= or 11...Kf2 12.d8N!= but refutation is 5...Kf1! →] **5...Nf4** [nain A 5...Bf4 6.Kc6! Ne5+ 7.Kd5 Nd3 8.Ke4 Nxb2 9.Kxf4 Nd3+ 10.Ke3! (10.Ke4? b2 11.d7 Nc5+) 10...b2 (or 10...Nc5 11.Kd2=) 11.d7=; 5...Nf8 6.Kc6 Ne6 7.Kd5=] **6.d7 Kf2 7.d8N! Bf6! 8.Ba3!** [8.Bxf6? Nd5+] **8...Be7 9.Bb2** [9.Bc1? Nd3+] **9...Bf6** positional draw. At çevrilməsi və mövqeli heç-heçə.

1217. Franco Bertoli (Italy) 6th commendation.

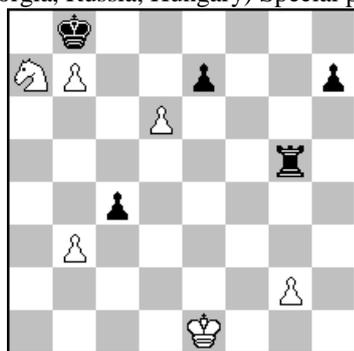
1...Bb3+ 2.Kxd6 Bxf7 3.Ra8! [3.Rf8? Bb3 4.Re8 d3 5.Re6 Bxe6 6.Kxe6 d2 7.g8Q+ Kf4 8.Qd8 Ke3 9.Ke5 Nc3=] **3...d3 4.Ke7 Bb3 5.Rxa6** [5.b7? d2 6.Rxa6 d1Q 7.b8Q Nf4 8.g8Q+ Bxg8 9.Qxg8+ Kh4= EGTB] **5...d2 6.Ra5+!** [6.b7? d1Q; 6.Ra1 Nc1 7.Ra5+ Kg6] **6...Kh4 7.Ra1!** [7.b7? d1Q 8.b8Q Ng3 9.Qf4+ Qg4=] **7...Nc1 8.g8Q Bxg8 9.Ra4+!** [9.b7? d1Q 10.b8Q Qe2+=] **9...Kg5 10.Rd4** [10.b7? d1Q 11.b8Q Qxa4] **10...Nb3** [10...Bc4 11.b7 Nb3 12.Rxd2 Na5 13.Rc2 Nxb7 14.Rxc4+] **11.Rxd2 Nxd2 12.b7** wins. 5-ci gedişdəki aralıq şahı etüdü maraqlı edir.

1158. Valery Kalashnikov (Russia) & Janos Mikitovics (Hungary) 7th commendation.

1.Nd7! [Thematic try 1.Na4? Nxa2 2.c6 bxc6 3.dxc6 (3.bxc6? Bh2 4.c7 Bxc7+) 3...Bh2 4.b6 Nb4 5.c7 Nc6+ 6.Ke8 Bxc7 7.bxc7 Na7 impossible 8. Ne5+; 1.c6? Bxb6+] **1...Nxa2 2.c6 bxc6 3.dxc6! Bh2 4.b6! Nb4 5.c7 Nc6+ 6.Ke8 Bxc7 7.bxc7 Na7 8.Ne5+ Ke4** [8...Kc3 9.Kd7 a2 10.Nc6 a1Q 11.Nxa7=] **9.Nc6! Nb5 10.c8Q Nd6+ 11.Kd7!** [11.Kd8? Nxc8 12.Nb4 Nb6 13.Kc7 Nd5+] **11...Nxc8 12.Nb4=**. Məntiqi etüdü tələyini ilk gedişdə atla dəqiq gediş həll edir.

SPECIAL AWARD

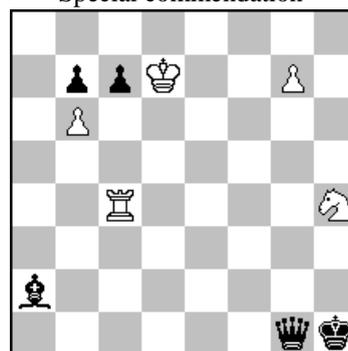
1109. Iuri Akobia, Janos Mikitovics, Pavel Arestov
Olimpiya dünyası 2014
(Georgia, Russia, Hungary) Special prize

Win (+)

6+5

1170. Vladimir Samilo (Ukraine)
Olimpiya dünyası 2014
Special commendation

Draw (=)

5+5

1109. Iuri Akobia (+) (Georgia), Janos Mikitovics (Hungary), Pavel Arestov (Russia) Special prize.

1.Nc6+! (Thematic try: 1.d7? Re5+! Forces the white king to leave a very important square e1 (not 1...Rd5? 2.Nc6+ Kxb7 3.d8Q Rxd8 4.Nxd8+ Kc7 5.b4 – main line) 2.Kf2(f1) Rd5 3.Nc6+ Kxb7 4.d8Q Rxd8 5.Nxd8+ Kc8! (5...Kc7? 6.Ne6+ Kd7 7.Nd4 +-) 6.bxc4 (6.b4) 6...Kxd8 =) **1...Kxb7 2.d7** (2.dxe7? Rg8 =) **2...Rd5 3.d8Q Rxd8 4.Nxd8+ Kc7** (4...Kc8 5.Ne6 cxb3 6.Kd1+-) **5.b4!!** (Thematic try: 5.Kd2? cxb3! (5...e5? 6.b4!! Kxd8 7.Kc3 e4 8.Kxc4 Kd7 9.g4 Kc6 10.g5 e3 11.Kd3 Kb5 12.Kxe3 Kxb4 13.Kd4 Kb3 14.Ke5 Kc4 15.Kf6 Kd5 16.Kg7+-; 5...Kxd8? 6.b4 Kc7 7.Kc3 Kc6 8.8.Kxc4 – main line) 6.Ne6+ Kd6 7.Nd4 b2 =) **5...Kxd8 6.Kd2** with: A) - **6...Kd7 7.Kc3 Kc6 8.Kxc4 Kb6 9.g4! zz** (Thematic try 9.g3? Kc6 zz 10.b5+ Kb6=) **9...Kc6 10.g5 Kb6 11.Kd5 Kb5 12.Ke6 Kxb4 13.Kxe7 +-., B) - 6...Kc7 7.Kc3 Kb6 8.Kxc4** and again branches: **B1) - 8...e5 9.g4 e4** (9...Kc6 10.g5 e4 11.Kd4 +-) **10.g5 e3 11.Kd3 Kb5 12.Kxe3 Kxb4 13.Kd4! Kb3 14.Ke5 Kc4 15.Kf6 Kd5 16.Kg7 +-., B2) - 8...Kc6 9.g3!! zz** (Thematic try: 9.g4? Kb6 10.g5 Kc6 zz 11.b5+ Kb6 12.Kb4 e5 13.Kc4 e4 14.Kd4 Kxb5 15.Kxe4 Kc4 (15...Kc5? 16.Ke5 +-) 16.Ke5 Kd3 =) **9...h5** (Or also **9...Kb6 10.g4 e6 11.g5 Kc6 12.Kd4 Kb5 13.Ke5 Kxb4 14.Kxe6 +-)** **10.b5+ Kb6 11.Kb4 e5** (Or also 11...e6 12.Kc4 e5 13.Kd5 Kxb5 14.Kxe5 +-) **12.Kc4 e4 13.Kd4 Kxb5 14.Kxe4** wins. Rusiyalı bəstəçi müəlliflərin ötən yarışımızda təltifə düşmüş etüdünə (Olimpiya dünyası 2011, 5th HM) yeni giriş oyunu ilə yanlış izlər əlavə edərək, yeni nəfəs verib.

1170. Vladimir Samilo (Ukraine) 1st special commendation.

1.g8Q Qxg8 2.Rc1+ Kh2 3.Sf3+! [Thematic try 3.Rc2+? Kg3 (3...Kg1 4.Rg2+! Qxg2 5.Sxg2 Kxg2?! (5...cb=) 6.bc Bb1 7.Ke6!+/-) 4.Rg2+ Kxh4 5.Rxg8 Bxg8 6.bc Bh7 7.Kc8! b5 8.Kd7 Bf5+ 9.Kd6 b4 10.Ke5 Kg4 11.Kd4 =, но 3...Kh3!-/+)] **3...Kh3 4.Rh1+ Kg3 5.Rg1+ Kxf3 6.Rxg8 Bxg8 7.bc** (7.Kxc7? Bd5-/+)] **7...Bh7** (Sarichevs 1928) **8. Kc8! b5 9.Kd7 Bf5+ 10.Kd6 b4 11.Ke5 Kg4 (Bc8) 12.Kd4=.** Mərhum həmyerlimiz Sarıçev qardaşlarının məşhur etüdünün yanlış iz və həlldə təcəssümü.

İradları bir ay ərzində (20.02.2015) bestechi@mail.ru elektron ünvanına göndərmək olar.
The award is open for one month - 20.05.2015. All claims to: bestechi@mail.ru

“Olimpiya dünyası-2014” (Etüdlər)

Hakim: Muradxan Muradov (Qobustan, Azərbaycan)

Ölkə mətbuatı arasında şahmat gəşsinə yer ayıran “Olimpiya dünyası” qəzetinin keçirdiyi yarışlarda hakimlik etmək və xüsusi ilə də yarış iştirakçıları arasında məşhur simaları görmək çox xoşdur. Güşünün aparıcısı olaraq, dünyanın məşhur etüd bəstəçilərini bir yerdə toplaya bildim və yarışa gəndərilən 30 etüddən 22-ni tələffüz etdim. Əvvəlcədən bəstəçilərinin mənə irad tutacağına biliyordum. Bə-

li, tələffüz çox etüd daxil etdim. Hər bir etüdüün üzərində yaradıcılıq işləri olduğu üçün daha çox əsəri qiymətləndirmək qərarına gəldim. Sevincidirci haldır ki, sonradan məşhurlaşmış bir sıra etüd tə-

tibçiləri də ilk uğurlarını məhz bizim qəzetdə qazandı. Bu dəfə mən 3-cü mükafat qazanan müəllifi qeyd etmək istəyirdim və onun da gələcəkdə tanınmış etüd tərtibçisinə çevriləcəyinə tam əminəm.

17 ölkədən 29 müəllifdən 30 etüd: **Azərbaycan** (İlham Əliyev, Konan Volixanov, Ceyhun Hüseynzadə, Qədir Hüseynov), **Argentina** (Mario Garsia), **Almaniya** (Martin Minski), **Avstriya** (Pe-

ter Kruq), **Rusiya** (Pavel Arestov, Valeri Kalashnikov), **Danimarka** (Steffen Slumstrup Nielsen), **Gürcüstan** (İuri Akobia, Beka Axaladze), **Polşa** (Andrzej Jasik), **ABŞ** (Riçard Becker), **Ukrayna**

(Vladislav Tarasyuk, Sergiy Didux, Vladimir Samilo, Vladimir Çernous), **Macarıstan** (Janos Mikitovic), **Slovaqiya** (Mihal Hlinka, Lubos Kekeli), **Fransa** (Alain Pallier, Daniel Keith), **İtaliya** (Franko Bertoli, Marko Campioli), **Hollandiya** (Harold van der Heijden), **Türkiyə** (Sanal Vahap, Umut Sayman), **Norveç** (Jarl Ulrixsen).

1179. Peter Kruq (Avstriya)
1-ci mükafat

Uduş (+)

1179. Peter Kruq (Avstriya),
1-ci mükafat.

1.Af2! exf2 2.Th6+ [2.Vh6+? Vxh6 3.Txh6+ Fh2 4.Ad3 Tc1+ 5.Axc1 pat] 2...Fh2 3.Vd1! [3.Val? Vb1+ 4.Vxb1 Tc1+ 5.Vxc1 pat] 3...Tc1! 4.Vxc1 Vxh6 5.Val! [5.Qxh6? pat; 5.Qb1? Qc3; 5.Qd1? Qh5!] 5...Vh8! 6.Vb1! [6.Vxh8? pat] 6...Vh4 [6...Vh7 7.Ad3! Fg1 8.Axf2+ Fxf2 9.Vxh7+] 7.Ad3 Fg3 8.Af1! Vxf4 [Əsas 8...Vc7 9.Ae2! Şh2 10.Vg6!] 9.Vh7+ Fh4 10.Vb7+ Şh2 11.Vg2#. Qurbanlarla olan giriş oyunu

1188.Sergiy Didux, Vladislav Tarasyuk (Ukrayna) 2-ci mükafat

Uduş (+)

vəzirlərin mübarizəsinə keçir və öz silahına yardımı çatan ağ atın qurbanı ilə vəzir pat tələflərindən qaçaraq, rəqib şahla mat elan edir və duəldə qalib gəlir.

1188. Sergiy Didux və Vladislav Tarasyuk (Ukrayna), 2-ci mükafat.

1.Af2! exf2 2.Fb7!! [Öncə montajı yanlış izlə tanış olaq 2.Fxc6? Axc3 3.Fb5 f1V 4.Fxf1 Axf1 5.Ac4 Ah2 6.Ad2 Af3+ 7.Axf3 gxf3 8.Şg3 Şg6! 9.a4 Şf5 10.a5 Şc4 11.Şf2 Şd5 12.a6 Şc6 və qara şah piyadaya çatdı] 2...Axc3 3.Fa6 f1V 4.Fxf1 Axf1 5.Ac4 Ah2! 6.Ad2! [6.a4?

1093.Steffen Slumstrup Nielsen (Danimarka) 3-cü mükafat

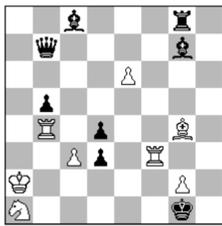
Uduş (+)

Af3+ 7.Şxg4 Ad4!]=] 6...Af3+ 7.Axf3 gxf3 8.Şg3 Şg6 9.a4 Şf5 10.a5 Şc4 11.Şf2! Şd5 12.a6 uduş. Montajı etüd. İkinci gedişdə filin piyadadan imtina etməsinin mənası son gedişdə aydın olur: piyadanın saxlanması “a2” piyadasının çevrilmə xanasına məncəzsi irəli gətirməyə səbəb olur. Əməli əhəmiyyətli mövqelərin bir etüddə (həll və yanlış izdə) calağı.

1093. Steffen Slumstrup Nielsen (Danimarka), 3-cü mükafat.

1.Af6!+ gxf6 2.gxf6+ Kf8 3.Ad7+

1192. Mihal Hlinka, Lubos Kekeli (Slovaqiya) 4-cü mükafat

Heç-heçə (=)

Şe8 4.Vxf7!+ Şx7 5.Tg7+ Şe8 6.f7+ Şd8 7.f8V+ Tx8 8.c7!+ Şxc7 9.Axc5+ Ve7! 10.Txe7+ Şd6 11.Te5! Tf2+ 12.Şc3! Tf3+ 13.Şd4 [13.Ad3? Txd3+ 14.Şxd3 Şxc5=] uduş. Maraqlı giriş oyunu çoxsaylı qarşılıq, xüsusi vəzirlərin qarşılıqlı qurbanı ilə diqqəti cəlb edir. Ağ şah son anda “asılı” qalmış topunun köməyinə qataraq onu xilas edir.

1192. Mihal Hlinka və Lubos Kekeli (Slovaqiya), 4-cü mükafat.

1.Tb1+ Şh2! [1...Şxg2 2.Tb2+= daimi şah] 2.Th3!+ Şxg2 3.Tb2! Şf1!

1204. Daniel Keith (Fransa) 5-ci mükafat

Heç-heçə (=)

4.Tb1+ Şf2 5.Tb2+ Şel 6.Txd3! Fxe6+ 7.Fxe6 Ta8+ 8.Şb1 Txa1+! 9.Şxa1 Va6+ 10.Fa2! dxc3 11.Te3+! Şd1! 12.Td3+ Şc1 13.Txc3+! Fxc3 pat. İki daşın bağlaması ilə pat. Bütün daşlar pat mövqeyinə oyun əsnasında gəlir. Müəlliflər bu mövzuda çoxsaylı etüdlər tərtib etsələr də, hər dəfə yeni çalar olavə etməyə nail olurlar.

1204. Daniel Keith (Fransa), 5-ci mükafat.

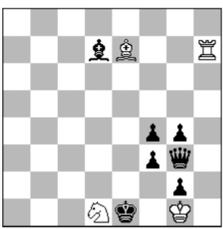
1.Ac6+ Şb7! 2.Ad4! cxd2 3.a6+! Şb6! 4.Fxg5 Vd5! 5.Txd2 Vxg5

6.Tb2+! Şa7! 7.Ab5+ Şb8 [7...Şxa6 8.Ac7+ Şa7 9.Ab5+=] 8.a7+ Şa8 9.Ac7+ Şxa7 10.Ab5+ Şb7 11.Ad4+! Şc8 [11...Şa6 12.Ta2+=] 12.Tc2+ Şd7 13.Tc7+ Şd6 [Əsas 13...Şe8 14.Tc8+ Şf7 15.Tc7+ Şg6 (15...Şf6 16.Tc6+ Şc7 17.Tc7+) 16.Tg7+ Şf6 17.Txg5=] 14.Tc6+ Şd5 15.Te5+! Şxc5 16.Ae6+=. Daimi şahla maraqlı mövqeli heç-heçə. Daimi şahdan qaçmaq istəyən qaralar iki dəfə vəzirini itirirlər.

1151. Alain Pallier (Fransa), 6-cı mükafat.

1.Ag2+ (1.Axc2+? Vxc2 2.g8=V Vd2+ 3.Şh1 Vh4+ 4.Şg2 Vg5+! 5.Vxg5 pat) 1...Vxg2+ 2.Şxg2 c1=V 3.g8=T! (3.g8=V? Vg5+! 4.Vxg5 pat) 3...Vc2+ 4.Şh3! Vf5+ 5.Şh4! Ve4+ 6.Şg3! Ve3+ 7.Ff3! Vg1+ 8.Fg2 Vf2+ 9.Şh2! Vf4+ 10.Tg3 Vh4+ 11.Th3 Vf4+ 12.Şg1 Vf2+ 13.Şh1 uduş. Pat tələsindən qaçaraq topa çevrilməyə ağ şahın təhlükəsiz yer axtarması üçün qara vəzirə doqquz gedişlərlə olan mübarizə. Heç bir gediş etməyən “Fh8” təəssüratı bir az korlayır.

1189. Sergiy Didux (Ukrayna) 1-ci fəxri rəy

Heç-heçə (=)

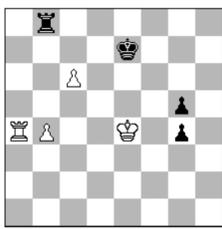
1189. Sergiy Didux (Ukrayna), 1-ci fəxri rəy.

1.Fh4 f2+ 2.Axf2 Vh2+! 3.Şxh2 Şf1 4.Ah3! g3+! 5.Fxg3 Fxh3 6.Ff2! Şxf2 7.Tg7 f3 8.Tg3! zz 8...Fg8 9.Txg2+! fxc2 pat. Çoxsaylı fiqurların qurbanı ilə patla bitir. Məlum final mövqeyinə (L.Kubbel (Şg4/Şd3) 1940) yeni çalarlarla maraqlı giriş oyunu verilib.

1108. Richard Becker (ABŞ) və Mario Garsia (Argentina), 2-ci fəxri rəy.

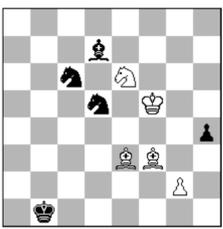
1.Şd5 Tb5+ 2.Şc4 Tf5 3.Ta1! Şd6 4.b5 Tf4+ 5.Şb3 g3 6.Td1+ Şc7 7.Td7+ Şb6 8.Tb7+ Şa5 9.c7 Tb4+ (Əsas 9...Tf3+ 10.Şc4 Tf4+ 11.Şc5 g2 12.Ta7# 1-ci mat, 11.Ta7+! Şb6 12.c8A#! 2-ci mat) 10.Şc3 Tb1 11.Ta7+! Şb6 12.c8A+! Şc5 13.Tg7 g2 14.Txg5# 3-cü mat. Top sonluğunda ata çevrilmə ilə və maraqlı üç mat mövqeyi ilə olan oyun etüdü təhlil xarakterindəni qarşısını alır.

1108. Riçard Becker, Mario Garcia (ABŞ, Argentina) 2-ci fəxri rəy

Uduş (+)

1168. Vladislav Tarasyuk (Ukrayna) 3-cü fəxri rəy

Uduş (+)

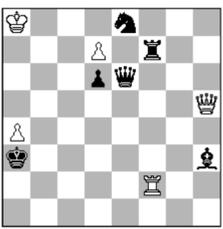
1168. Vladislav Tarasyuk (Ukrayna), 3-cü fəxri rəy.

1.Fe4+! [1.Fxd5? Ae7+ 2.Se5 Axd5 3.Şxd5 Fe8 4.Af4 Fb7+ 5.Şc4 Fxg2 6.Axg2 h3 7.Ae1 h2] 1...Şa1 2.Fxd5 Ae7+ 3.Şe5 [kiçik dual 3.Şe4] 3...Axd5 4.Şxd5 Fe8! 5.Af4 Fb7+ 6.Şc4! Fxg2! 7.Axg2 h3 8.Ae1 h2 9.Şb3 h1V 10.Ac2+ Şb1 11.Aa3+ Şa1 12.Fd4#. Ağların ilk gedişdə doqquz seçimi etməsi sonda mat rəsinin yaranmasına qulluq edir. Müəllifin səhvi etüdüün düzlişi (Problecmaker 2005). 3-cü gedişdəki dual olmasaydı, etüd bir az yuxarı qalxardı.

1232. Harold van der Heijden (Hollandiya), 4-cü fəxri rəy.

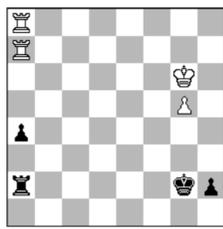
1.Tf3+ Şxa4 2.Vh4+ Fg4 3.Vxg4+! Vxg4 4.dxe8V+ Td7 5.Tf2!! zz d5 6.Tf7! uduş. Ağların 5-ci gedişdə qarşılıqlı suşvanqa aparar gedişi çox gözəldir. Məhz bu gediş qara piyadanın irəliləyərək, diaqonali bağlamasına səbəb olur və bununla da qara vəzirin oyuna girməsinə mane olur.

1232. Harold van der Heijden (Hollandiya) 4-cü fəxri rəy

Uduş (+)

1092. Pavel Arestov (Rusiya) 5-ci fəxri rəy

Uduş (+)

1092. Pavel Arestov (Rusiya) 5-ci fəxri rəy.

1.Th7! (Montajı yanlış iz 1.Th8? h1V 2.Txh1 Şxh1 3.Şg7 a3 4.g6 Şg1! 5.Şg8 Tg2 6.g7 a2 7.Şf7 Tf2+! 8.Şg6 Tg2+ 9.Şh7 Th2+! 10.Şg6 Tg2+ mövqeli heç-heçə) 1...h1V 2.Txh1 Şxh1 3.Şg7! a3 4.g6! Şg1 5.Şg8! Tg2 6.g7 a2 7.Şf7 Tf2+ 8.Şc6 Tg2 9.g8V Txg8 10.Txg8+ uduş. İlk gedişin doqquz seçimi ilə montajı etüd.

1205. Peter Kruq (Avstriya) və Mario Garsia (Argentina) 6-cı fəxri rəy.

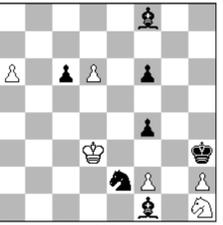
1.Ve7! g2 2.Vg3+ Şh8! 3.Vxg2 Txf5+ 4.Şh4 Tf4+ 5.Şh5! Tee4 6.dxe4 Tf7 7.Vg6! Th7+ 8.Şg5 Tg7 9.d4! b4 10.d5! Txg6+ 11.Şxg6 Şg8 12.d6 Şf8 13.e5 [13-14-cü gedişlərin yer-dəyişməsi var] 13...b3 14.Şf6 Şe8 15.e6 bxa2 16.d7+ heç-heçə. İki topun qara vəzirə maraqlı mübarizəsi. Ancaq, final oyunu clo də maraqlı deyil və mono clo gəlir ki, müəlliflər top-

ların qələbəsi ilə olan etüd tərtib etsə idilər, daha yaxşı olardı, onda qaraların 5-ci gedişdə top qurbanının (5...Te4) təəssüratı daha güclü olardı.

1178. İlham Əliyev, Qədir Hüseynov (Azərbaycan) və Jarl Ulrixsen (Norveç), 7-ci fəxri rəy.

1.Te4+ Şd6 2.e5+ Şxe5 3.Txg4 f2 4.Te4+ Şf5 5.Te8 Şf4! 6.Te7! [Tematik oyun 6.Tf8+ Şg3? 7.Tf7 g6 8.Tf6 və əsas oyundakı kimi, ancaq 6...Şc3! 7.Şb4 Şc2 8.Şc5 f1V 9.Txf1 Şxf1=] 6...Şg3 7.Tf7! g6 8.Tf6! Şg2 9.Txg6+ Şh3 10.Tf6 uduş. Ağ topun canfəşanlıq diqqəti cəlb edir, o öncə qara topu məhv edir, sonra isə təhlükəli qara piyadadan zərərsizləşdirir. Giriş oyununun bir az qısaltdılması ilə, iki iki müəllifin öncə dərc olunmuş əsərindən (EG 2011) dörd piyada qonaq olunub. Şahmat üzrə Azərbaycan millisinin üzvü beynəlxalq qrossmeyster Q. Hüseynovun şahmat poeziyasında ilk addımları.

1110. Andrzej Jasik (Polşa) 1-ci tərifnamə

Uduş (+)

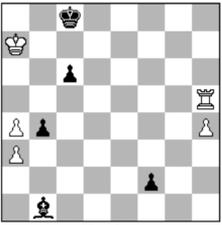
1110. Andrzej Jasik (Polşa), 1-ci tərifnamə.

1.d7 Ad4+! 2.Şxd4 Fe7 3.a7 Fg2! [3...c5+ 4.Şe4! Fg2+ 5.f3] 4.f3! Fx3 [4...c5+ 5.Şe4!] 5.Af2+ Şxh2 6.Ae4 c5+ 7.Şd5! f5 8.Şe6! [8.a8V? Fxe4+ 9.Şe6 Fxa8 10.Şxe7 f3 11.d8V f2] 8...Fxe4 9.Şxe7 f3 10.d8V uduş. “a” piyadasının vəzirə yüksəlməsi üçün mübarizə aparar ağ şah künçdə qalmış gözə çarpmayan atın oyuna qoşulması ilə daha da foallaşır. Qaralar, nəhayət ki, piyadadan qarşısını aldıqlarını düşündün zaman, qofloton aydın olur ki, bütün oyun ərzində hərəksiz olan “d” piyadası vəzirə çevrilir.

1168. Vladislav Tarasyuk (Ukrayna), 2-ci tərifnamə.

1.Th8+ Şc7 2.Tf8 bxa3 3.Tf7+! [Yanlış iz 3.Txf2? a2 4.Txa2 Fxa2 5.h5 c5 6.h6 Fb1 7.Şa6 Fd3+ 8.Şa5 Şc6+] 3...Şd6

1169. Vladislav Tarasyuk (Ukrayna) 2-ci tərifnamə

Heç-heçə (=)

4.Txf2 a2 5.Txa2 Fxa2 6.Şb6 c5 7.h5 c4 8.h6 Fb1 9.Şb5 c3 10.Şb4 c2 11.h7 c1V 12.h8V=. Ağ top keçid piyadalarını saxlayaraq “ölümü” möhkəmləndir, lakin ölümqabağı 3-cü gedişdə aralıq şahı verərək oyunu xilas etməyə nail olur.

1152. Martin Minski (Almaniya), 3-cü tərifnamə.

1.g4! Vf3 2.a8V! Vxa8 3.Ac7+ Şxb8 4.Aec6+ Şc8 5.Şe7! [tematik oyun 5.Şe8? g5! zz 6.Ac7+ Şb8 7.Aec6+ Şc8 8.Şc7 Va6! 9.bxa6 pat] 5...g5 6.Şe8! zz [6.Şc6? Va6! 7.bxa6 pat] 6...Va6! 7.Ae7+! [7.bxa6? pat] 7...Şb8 8.bxa6 uduş [8.Aac6+? Şa8! 9.bxa6 pat]. Qara vəzir qofosund müxtəlif yollarla çıxmağa can atsa da, ağlar şahın doqquz gedişi, qarşılıqlı suşvanqa və aralıq şahı ilə bunun qarşısını alır.

1111. Mihal Hlinka, Lubos Kekeli (Slovaqiya) 4-cü tərifnamə

GQ, Heç-heçə (=)

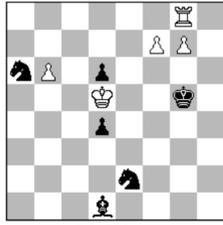
1111. Mihal Hlinka və Lubos Kekeli (Slovaqiya), 4-cü tərifnamə.

1...Tb5+ 2.Şg4! Fe6 3.Şg3 Txb3+ 4.d3! Txd3+ 5.Ff3+ Şg1 6.e8V! Fxc8 7.Fe3+! Şf1 [7...Txc3 filin bağlaması ilə pat] 8.Fe2+! Şxe2 model stalemate with pin of bishop. İki variantda filin bağlaması ilə pat. Ancaq mənə clo gəlir ki, etüd tam işlənməyib və müəlliflər gələcəkdə giriş oyununa düzəliş etsələr gözərsələr, daha yaxşı olardı.

1177. İuri Akobia (Gürcüstan), 5-ci tərifnamə.

1.e5 dxe5 2.Fxe5+ Şg1! 3.d6 Fxg5 4.Şc7! Ag6! 5.Fb2! Af4 [main 5...Ff4 6.Şc6! Ae5+ 7.Şd5 Ad3 8.Şc4 Axb2 9.Şxf4 Ad3+ 10.Şc3! b2 11.d7=] 6.d7 Şf2 7.d8A! Ff6! 8.Fa3! Fe7 9.Fb2=. At çevrilməsi və mövqeli heç-heçə.

1217. Franco Bertoli (İtaliya) 6-cü tərifnamə

GQ, Uduş (+)

1217. Franco Bertoli (İtaliya), 6-cü tərifnamə.

1...Fb3+ 2.Şxd6 Fxf7 3.Ta8! d3 4.Şe7 Fb3 5.Txa6 d2 6.Ta5+! [6.Ta1? Ac1 7.Ta5+ Şg6] 6...Şh4 7.Ta1! Ac1 8.g8V Fxg8 9.Ta4+! Şg5 10.Td4 Ab3 11.Txd2 Axd2 12.b7 uduş. 5-ci gedişdəki aralıq şahı etüdü maraqlı edir.

1158. Valeri Kalashnikov (Rusiya) və Janos Mikitovic (Macarıstan) 7-ci tərifnamə.

1.Ad7! [Tematik oyun 1.Aa4? Axa2 2.c6 bxc6 3.dxc6 Fh2 4.b6 Ab4 5.c7 Ac6+ 6.Şc8 Fxc7 7.bxc7 Aa7 və 8. Ae5+ yoxdur] 1...Axa2 2.c6 bxc6 3.dxc6! Fh2 4.b6! Ab4 5.c7 Ac6+ 6.Şc8 Fxc7 7.bxc7 Aa7 8.Ae5+ Şc4 9.Ac6! Ab5 10.c8V Ad6+ 11.Şd7! Axc8 12.Ab4=. Montajı etüdüün tələyini ilk gedişdə atla doqquz gediş həll edir.

1109. İuri Akobia (Gürcüstan), Janos Mikitovic (Macarıstan) və Pavel Arestov (Rusiya), Xüsusi mükafat.

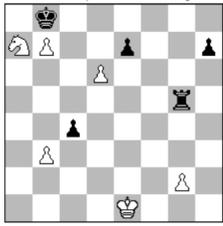
1.Nc6+! (Tematik oyun: 1.d7? Te5+! 2.Şf2(f1) Td5 3.Ac6+ Şxb7 4.d8V Txd8 5.Axd8+ Şc8! 6.bxc4 Şxd8=)

1...Şxb7 2.d7 Td5 3.d8V Txd8

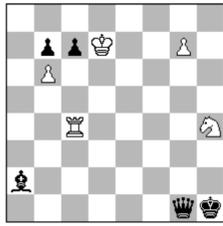
4.Axd8+ Şc7 5.b4!! (Tematik oyun 5...Şxd8 6.Şd2 A) 6...Şd7 7.Şc3 Şc6 8.Şxc4 Şb6 9.g4! zz 9...Şc6 10.g5 ŞKb6 11.Şd5 Şb5 12.Şe6 Şxb4 13.Şxe7 +, B) 6...Şc7 7.Şc3 Şb6 8.Şxc4 və şaholunmo: 8...e5 9.g4 e4 10.g5 e3 11.Şd3 Şb5 12.Şxe3 Şxb4 13.Şd4! Şb3 14.Şe5 Şc4 15.Şf6 Şd5 16.Şg7 +, B2) 8...Şc6 9.g3!! zz 9...h5 10.b5+ Şb6 11.Şb4 e5 12.Şc4 e4 13.Şd4 Şxb5 14.Şxe4 uduş.

1109. İuri Akobia, Janos Mikitovic, Pavel Arestov (Gürcüstan, Rusiya, Macarıstan) Xüsusi mükafat

Uduş (+)

1170. Vladimir Samilo (Ukrayna) Xüsusi tərifnamə

Heç-heçə (=)

Rusiyalı bəstəçi müəlliflərin ötən yarışda tələffüz etdiyinə (Olimpiya dünyası 2011, 5-ci fəxri rəy) yeni giriş oyunu ilə yanlış izlər olavə edərək, yeni nöfəs verir.

1170. Vladimir Samilo (Ukrayna), Xüsusi tərifnamə.

1.g8V Vxg8 2.Tc1+ Şh2 3.AB+! [Tematik oyun 3.Te2+? Şg3 4.Tg2+ Şxh4 5.Txg8 Fxg8 6.bc Fh7 7.Şc8! b5 8.Şd7 Ff5+ 9.Şd6 b4 10.Şe5 Şg4 11.Şd4=, amma 3...Şh3!+/+ 3...Şh3

4.Th1+ Şg3 5.Tg1+ Şxf3 6.Txg8 Fxg8 7.bc 7...Bh7 (A. və K. Sarçevlər 1928) 8. Şc8! b5 9.Şd7 Ff5+ 10.Şd6 b4 11.Şe5 Şg4 12.Şd4=. Mərhum homyerimiz Sarçev qaradaşlarımızın məşhur etüdüün yanlış iz və həlldə təcəssümü.

İradlar bir az ərzində qəbul edilir.

İ. Əliyev (Sumqayıt) beynəlxalq hakim, əməkdar məşqçi